

7.4.2014

MKO

Oikeusministeriö
Kehittämispäällikkö Tuula Kivari
oikeusministerio@om.fi
tuula.kivari@om.fi

Työeläkevakuuttajat TELA ry
Lastenodinkuja 1
00180 Helsinki
tela@tela.fi
marja.koponen@tela.fi

Lausuntopyyntö OM/4/32/2006 luonnos hallituksen esitykseksi vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi

Lausunnon pääkohdat:

- Mielestämme yleisesti ottaen hallituksen esityksen muutosehdotukset ovat tarpeellisia ja hyviä uudistuksia valitusasioiden käsittelyssä.
- Kannatamme sitä, että eri prosessuaalisilla toimilla pyritään lyhentämään vakuutuslainsäädännön nykyisellään kohtuullisen pitkiä käsittelyaikoja.
- Lisäselvityksen toimittamismahdollisuuden rajoittaminen vakuutuslainsäädännön ratkaisupäivään on käsittelyaikojen ja tehokkuuden kannalta mielestämme hyvä asia.
- Vakuutuslainsäädännön lääketieteellisen arviointimenettelyn kehittäminen on mielestämme tärkeää. Eryteisesti päätoimisen ylilääkärin viran perustaminen vakuutuslainsäädänteen on tärkeää toiminnan kehittämisen vuoksi.

1 Yleistä

Oikeusministeriö ("OM") on pyytänyt Työeläkevakuuttajat TELA ry:ltä ("TELA") lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta, joka koskee vakuutuslainsäädännön (132/2003) muuttamista. Muutosesitys sisältää sääntelyä muun muassa vakuutuslainsäädännön asiantuntijalääkäreistä, vakuutuslainsäädännön ratkaisukokoonpanoista ja päätösvaltaisuudesta sekä asian käsittelystä. Esityksen tavoitteina on nopeuttaa ja joustavoittaa asioiden käsittelyä vakuutuslainsäädännössä, lisätä toiminnan avoimuutta ja varmistaa oikeusvarmuuden säilyminen oikealla tasolla.

2 Vakuutuslainsäädännön ratkaisukokoonpanot ja käsittelyajan lyhentäminen

Näkemyksemme mukaan vakuutuslainsäädännön ratkaisukokoonpanoja voidaan keventää selkeissä ja oikeudellisesti yksinkertaisissa asioissa esityksessä ehdotetulla tavalla, eikä menettelyn voida katsoa vaarantavan muutoksenhakijoiden oikeusturvaa. Myös resurssien kohdentaminen tämän jaon perusteella on ehdottoman kannatettavaa. Lisäksi muodollisista istunnoista luopuminen niissä tapauksissa, joissa kaikki ratkaisukokoonpanon jäsenet ovat olleet yksimielisiä, lyhentäisi vakuutuslainsäädännön käsittelyaikoja.

7.4.2014

MKO

Toteamme vakuutusosoikeuden käsittelyaikojen lyhentämisen tarpeen tärkeänä, erityisesti huomioon ottaen koko muutoksenhakuprosessiin kuluva aika. Vakuutusosoikeuden käsittelyajat ovat tällä hetkellä kaikkien asioiden osalta yli vuoden ja kuntoutusasioiden osalta yli seitsemän kuukautta. Esimerkiksi vaikeampien juristien kysymysten pitkä käsittelyaika aiheuttaa sen, että aika ehtii jo ajaa valitusasian ohi ja valituksen kohteena oleva asia saattaa jopa menettää merkityksensä. Työkykyasioiden pitkä valituskäsittely taas saattaa vähentää vakuutetun valinnanmahdollisuuksia, kun tarkoituksenmukaiset ulospääsytiet tilanteesta vähenevät ajan kuluessa. Tämän vuoksi prosessin kaikenlainen nopeuttaminen on ehdottoman kannatettavaa.

3 Lisäselvityksen toimittamisen rajoittaminen

Pidämme erityisen hyvänä ehdotuksessa olevaa rajoitusta lisäselvityksen toimittamiselle asian ratkaisupäivään saakka. Käytännössä tätä rajaa tarvitsee käyttää vain poikkeustapauksissa ja se koskee vain harvoja muutoksenhakijoita, mutta on hyvä asia silloin, kun uuden selvityksen toimittaminen on jatkuvaa, eikä se sisällä mitään asian ratkaisemisen kannalta merkityksellistä uutta tietoa.

Näkemyksemme mukaan selkeä käytäntö lisäselvityksen toimittamisen rajoittamiselle esityksessä ehdotetulla tavalla toiminnan tehostamiseksi ja käsittelyaikojen lyhentämiseksi on kannatettavaa.

4 Vakuutusosoikeuden lääketieteellinen arviointimenettely

Näemme vakuutusosoikeuden lääketieteellisen arviointimenettelyn kehittämisen tärkeänä. Vakuutuslääketieteen hallinta edellyttää sekä oikeudellista että lääketieteellistä erityisasiantuntemusta. Vakuutusosoikeudessa vuosittain käsiteltävistä asioista yli puolet on lääketieteellisestä erityisasiantuntemusta vaativaa. Työkyvyttömyys- ja erityisesti kuntoutusasiat ovat vain osittain lääketieteellisiä, minkä vuoksi vakuutusosoikeuden lääkärijäsenellä tulee olla hyvä kokemus myös vakuutuslääketieteestä. Myös asiantuntijalääkäreitä valittaessa vakuutuslääketieteeseen perehtyneisyys tulisi lukea eduksi.

Olemme sitä mieltä, että vakuutusosoikeudessa tulisi taata riittävä lääketieteellinen asiantuntemus, jotta vältetään päätösvallan siirtyminen tuomioistuimen ulkopuolelle. Päätoimisen ylläikäarin viran perustaminen vakuutusosoikeuteen olisi tärkeää vakuutusosoikeuden toiminnan kehittämisen vuoksi.

Toteamme kuitenkin, että ulkopuolisten asiantuntijalääkäreiden saaminen vakuutusosoikeuteen voi olla ongelmallista palkkauskysymysten sekä vakuutuslääkäreistä käytävän keskustelun vuoksi. Ongelmia voi tulla myös sen suhteen, että ulkopuoliset asiantuntijalääkärit ovat yleensä suppean alan erikoisasiantuntijoita tai spesialisteja, eivätkä he välttämättä tunne vakuutusalan ajattelua ja prosesseja. Esityksen perusteella vakuutusosoikeuden arviointimenettelyn läpinäkyvyys koskisi vain asiantuntijalääkäriin lääketieteellistä arviota, mikä ei kuulu tuomioistuimen neuvottelusalaisuuden piiriin. Tämä voi lisätä julkista kritiikkiä asiantuntijalääkäriin toimivia kohtaan, jotka saattavat jäädä muutoksenhakujärjestelmän arvostelun kohteiksi.

5 Muuta

Näemme sekä avoimuutta että luottamusta lisäävänä uudistuksena myös lääkäreiden osalta avoimen haun, kuten myös sidonnaisuuksien ilmoittamisen. Pidämme tärkeänä sitä, että vakuutuslääkäriin valinnoissa kuullaan ensin sosiaali- ja terveysministeriötä, ennen kuin vakuutusosoikeus tekee perustellun ehdotuksen oikeusministeriölle siitä, ketkä hakijoista olisi määrättävä tehtäviin.

TYÖELÄKEVAKUUTTAJAT TELA RY

Suvi-Anne Siimes
toimitusjohtaja